

NATURALLY LOCAL

NEWSLETTER #2

WITAMY W DRUGIM WYDANIU NASZEGO BIULETYNU ELEKTRONICZNEGO:
NATURALLY LOCAL – Dostosowanie się do zmian klimatu w małych i średnich gminach poprzez rozwiązania oparte na naturze.

Sześć miesięcy temu w naszym pierwszym biuletynie przedstawiliśmy Państwu dziewięciu partnerów zaangażowanych w projekt Interreg Europe „Naturally Local” (NaLo). Nasza misja? Łagodzenie skutków zmian klimatycznych poprzez **rozwiązania oparte na naturze „Nature-Based Solution” (NBS)**.

Podsumowanie najważniejszych osiągnięć z pierwszych semestrów:

Pierwsze seminarium w Selnica ob Dravi:

To pierwsze spotkanie pozwoliło nam położyć podwaliny pod konkretną współpracę. W programie znalazły się: wymiana wiedzy specjalistycznej, warsztaty poświęcone działaniu rozwiązań opartych na naturze (NBS) oraz wizyty terenowe w Słowenii.

Projekt wideo „Naturally Local” już dostępny:

Aby w skrócie zapoznać się z naszą strategią, obejrzyj nasz najnowszy film wprowadzający, dostępny również na naszych profilach w mediach społecznościowych.

Czym dokładnie są "Nature-Based Solution" (NBS)?

Rozwiązania oparte na naturze

Mówimy o „rozwiązaniu” w związku z pewnym problemem: zmianami klimatu.

W skali globalnej działalność człowieka spowodowała już wzrost **średniej temperatury o 1.28°C** w porównaniu z poziomem sprzed epoki przemysłowej. Europa jest szczególnie narażona – odnotowano tam **wzrost o 2.20°C**, czyli o prawie 1°C więcej niż wynosi średnia globalna!!

+ 2.20°C
Średni
wzrost
w Europie

Średni wzrost temperatury to nie tylko kolejna liczba na termometrze: **częstsze powodzie, przedłużające się susze i coraz gwałtowniejsze burze:**

Zmiany klimatyczne powodują coraz częstsze i coraz poważniejsze katastrofy klimatyczne.

**POWODZIE
SUSZE
BURZE**

W obliczu rosnącego zagrożenia związanego ze zmianami klimatu można wyróżnić dwie główne strategie:

Środki łagodzące:

Ograniczenie emisji gazów cieplarnianych, które są przyczyną globalnego wzrostu temperatur.

Np. decydowanie się na rower zamiast samochodu podczas krótkich przejazdów.

Adaptacja:

Ochrona naszych terytoriów poprzez zmniejszenie ich podatności na zagrożenia związane ze zmianami klimatu.

Np. zbudować wał przeciwpowodziowy.

Na styku tych dwóch dróg znajduje się kategoria rozwiązań, które nie budzą żadnych wątpliwości i o których wiemy, że będą miały pozytywny i przekrojowy wpływ na nasze terytoria, a jednocześnie będą szanować środowisko naturalne: rozwiązania oparte na naturze (NBS). Zgodnie z definicją IUCN (Międzynarodowej Unii Ochrony Przyrody) NBS obejmują:

- *Zachowanie funkcjonujących ekosystemów w dobrym stanie ekologicznym.*
- *Poprawa zarządzania ekosystemami w celu zapewnienia ich zrównoważonego wykorzystania w ramach działalności człowieka.*
- *Odbudowa zdegradowanych ekosystemów lub tworzenie nowych ekosystemów.*

Dlaczego warto ponownie umieścić ekosystemy w centrum naszej strategii adaptacyjnej?

Ekosystem to funkcjonalna całość składająca się z organizmów żywych, ich otoczenia oraz energii i materii, które je podtrzymują, zapewniająca ciągłość życia. Gdy ekosystem znajduje się w dobrym stanie, świadczy on „**usługi ekosystemowe**”, czyli **zapewnia szereg zjawisk niezbędnych do odnowy życia na Ziemi.**

- ▶ *Tlen, którym oddychamy, powstaje głównie w wyniku fotosyntezy roślin i mikroorganizmów występujących w naszych ekosystemach.*
- ▶ *Żyzność naszych gleb zależy w dużej mierze od roli, jaką odgrywa różnorodność biologiczna w rozkładzie materii organicznej.*
- ▶ *Woda, którą spożywamy, jest oczyszczana, filtrowana i magazynowana przez ekosystemy.*

Mówiąc o „usługach ekosystemowych”, uznajemy wartość wszystkich dóbr i usług, które natura oferuje nam za darmo i od których zależy nasze utrzymanie!

Ekosystemy jako tarcza:

Jak wyjaśniono wcześniej, zmianom klimatycznym towarzyszy znaczny wzrost zagrożeń środowiskowych. Nasze terytoria muszą obecnie zmierzyć się z ryzykiem coraz częstszych i intensywniejszych klęsk żywiołowych. W obliczu zmian klimatycznych naturalne rozwiązania oparte na ekosystemach (NBS) mają do odegrania ważną rolę.

Ochrona usług ekosystemowych naszych terenów oznacza ochronę nas samych:

- ▶ *Sadząc drzewa w naszych miastach, możemy tworzyć oazy chłodu, które zapobiegają falam upałów, a jednocześnie wspierają różnorodność biologiczną.*
- ▶ *Przywracając naszym ciekom wodnym ich naturalną morfologię, możemy zmniejszyć ryzyko powodziowe i wspierać prawidłowe funkcjonowanie obiegu wody, tworząc jednocześnie przestrzenie naturalne sprzyjające dobremu samopoczuciu ludzi.*
- ▶ *Poprzez zmniejszenie stopnia uszczelnienia miast, czyli poprzez odsłonięcie gołej gleby, wspieramy naturalny przebieg obiegu wody i ograniczamy ryzyko suszy dla roślin.*

Oto systemowa i przekrojowa wizja NaLo:

Skupiając się na prawidłowym funkcjonowaniu naszych ekosystemów, aby skutecznie i bez żalu przeciwdziałać skutkom zmian klimatycznych na naszych terenach.

Chcesz poznać konkretne przykłady?

W dniach 18–19 marca 2026 r. dziewięciu partnerów projektu NaLo spotkało się w Óbidos w Portugalii, aby odbyć swoją pierwszą wizytę terenową!

Temat: W jaki sposób rozwiązania oparte na naturze mogą złagodzić skutki fal upałów i susz, nasilających się w wyniku zmian klimatu?

Portugalia, znajdująca się na pierwszej linii frontu tych wyzwań klimatycznych, podzieliła się swoimi konkretnymi doświadczeniami w zakresie budowania odporności terytorialnej. Dla partnerów z Europy Północnej ta okazja do bezpośredniego zapoznania się z sytuacją stanowiła doskonałą szansę na wyobrażenie sobie przyszłych realiów klimatycznych w ich własnych regionach, czerpiąc inspirację z aktualnych doświadczeń Europy Południowej.

W obliczu narastających wyzwań klimatycznych **władze miasta Óbidos opracowały kompleksową strategię odporności, mającą na celu przeciwdziałanie licznym zagrożeniom, przed którymi stoi miasto.** W obliczu powtarzających się susz, fal upałów, pożarów lasów i nagłych powodzi miasto postanowiło działać proaktywnie, **włączając rozwiązania oparte na naturze (NBS) do centrum swojej polityki adaptacji do zmian klimatu**

Óbidos boryka się na przykład z inwazją akacji saligny, drzewa znajdującego się na liście inwazyjnych gatunków obcych budzących obawy Unii Europejskiej

Ten gatunek pochodzący z Australii zasiedla wybrzeża i niszczy środowiska pełniące kluczowe funkcje ekosystemowe, takie jak łagodzenie erozji brzegowej. Zamiast uciekać się do pestycydów szkodliwych dla ekosystemów, Portugalia od 2015 roku stawia

na owada: małą osę, również pochodzącą z Australii, która ma tę szczególną cechę, że składa jaja na pąkach akacji, co uniemożliwia jej rozmnażanie.

Według naukowców z kilku uniwersytetów w Coimbrze w Portugalii zabieg ten ograniczył produkcję nasion akacji saligna na portugalskich wydmach nawet o 98%!

W Óbidos, zwłaszcza w obliczu niedawnych burz, które spowodowały ulewne deszcze, powodzie i przewracające się drzewa na całym naszym terenie, potwierdzamy nasze wspólne zaangażowanie w promowanie lokalnych, opartych na naturze rozwiązań oraz we wspólną pracę na rzecz budowania bardziej odpornych społeczności, żyjących w prawdziwej harmonii z naturą.

Filipe Daniel, Burmistrz Óbidos

Obserwujcie NaLo w mediach społecznościowych, aby nie przegapić kolejnego filmu poświęconego wizycie terenowej w Óbidos! Zobaczycie w nim, **w jaki sposób NBS mogą pomóc nam w zarządzaniu ryzykiem związanym z suszami i falami upałów** wynikającymi ze zmian klimatu.

Trwają ostatnie prace nad rejestrem dobrych praktyk!

Wkrótce w naszym **Rejestrze dobrych praktyk** będzie można zapoznać się z przykładami wdrożenia tych rozwiązań w praktyce. Oto pierwszy zestaw naszych inspirujących i wartych naśladowania lokalnych projektów dla wszystkich regionów!

Kącik ciekawostek!

Czy wiesz, że... ?

Drzewa też się pocą!

Woda zawarta w liściach drzew jest bowiem przez cały dzień uwalniana do atmosfery. W ten sposób brzoza wydala średnio **75 litrów wody dziennie!**

Jak uważasz?

Dzięki zjawisku transpiracji o ile stopni drzewo może obniżyć temperaturę otoczenia?

Odpowiedź:

Może obniżyć temperaturę o 2 do 8°C

Serock

Óbidos
PORTUGAL

Ayuntamiento de
Montilla

Fourmies
Entrepreneurs et rieurs

RĒZEKNES
NOVADS

STORFORS
KOMMUN

Landkreis
Gießen
HESSENS MITTE • WISSEN
WIRTSCHAFT & KULTUR